

*Анотація та викладачі
навчальної дисципліни*

**Інтернет-комунікації
та кіберкультура**

K a r a z i n M e d i a T o p o s G r o u p 2 0 2 0

АНОТАЦІЯ ТА ВИКЛАДАЧІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЇ ТА КІБЕРКУЛЬТУРА»

Анотація

Навчальна дисципліна «Інтернет-комунікації та кіберкультура» містить три взаємопов'язаних авторських курси: «Мультимедіа і гіпертекст», «Кіберкультура» та «Веб-технології», спрямованих на ознайомлення студентів із теоретичними аспектами розуміння феномена інтернет-комунікацій, гіпертекстуальними та мультимедійними технологіями, специфікою розуміння концепту кіберкультури і формування практичних навичок роботи зі створення сайтів. Дисципліна є обов'язковою, викладається у другому семестрі, завершується іспитом і підсумковим відкритим показом творчих проєктів.

РОЗДІЛ 1

Мультимедіа і гіпертекст

Керівниця курсу
Лідія СТАРОДУБЦЕВА

У курсі «Мультимедіа і гіпертекст» розглядаються нелінійні форми організації аудіовізуального дискурсу інтернет-комунікацій. Два найважливіших відкриття інформаційної епохи – мультимедіа і гіпертекст – радикально змінили типи комунікації, форми збереження, пошуку та передачі знань в сучасному суспільстві. На зміну автору приходить колективний «гіперавтор», на зміну читанню – інтернет-серфінг як «гіперчитання», на зміну лінійному тексту – нелінійний гіпертекст, в якому фрагменти з'єднуються за допомогою гіперпосилань, тексти комбінуються з елементами відео, аудіо і графіки, а читач сам вибирає сценарій руху в електронному лабіринті образів і понять. Курс має інтердисциплінарний характер і межує з соціологією культури, теоріями інформаційного суспільства, наратологією, медіадослідженнями, посткласичною філософією, постструктуралістським літературознавством, комунікативістикою, комп'ютерною лінгвістикою, дослідженнями веб-технологій. Особливу увагу приділено знайомству з феноменом інтермедіального переходу (візуалізація та екранізація тексту, аудіокниги, «переклад» мови кіно на мову графічного дизайну у кінопостерах, перехід живописного твору в фільм та ін.). Поточні практичні завдання курсу: аналіз мови мультимедійних меседжів, в яких поєднуються різні форми подання інформації – звук, образ і текст (кліпи, фрагменти кінофільмів, рекламні ролики та ін.), створення власного проєкту за темою «Аудіовізуальний контрапункт». Підсумкове творче завдання курсу: розробка і реалізація авторського мультимедійного проєкту «Лайфлог кіборга».

РОЗДІЛ 2

Кіберкультура

Керівниця курсу
Ольга ФІЛІПОВА

Курс «Кіберкультура» знайомить з різноманітними феноменами кіберкультури, якій притаманні антиєрархічність, нелінійність, семантичний та аксіологічний плюралізм. Кіберкультура розглядається як продукт інформаційного суспільства, в якому діяльність набуває рис віртуалізації та має символічний характер. Курс ставить на меті розкрити багатоаспектність феномена кіберкультури, визначити потенціал теоретичних підходів до його вивчення, схарактеризувати специфіку кіберкультури як теоретичного концепту та соціальних практик, визначити рівні функціонування кіберкультури та різноманітність її проявів у сучасному суспільстві. Ключові питання курсу: кіберпростір у концептуалізації Деніела Белла, кіберкультура у контексті теорії інформаційного суспільства Мануеля Кастельса, кіберкультурна теорія Донни Харауей, мережева культура, Вільям Гібсон як піонер кіберпанку, кібермистецтво і кібердизайн. За результатами передбачається виконання підсумкового авторського проєкту з проблем кіберкультури.

РОЗДІЛ 3

Веб-технології

Керівник курсу
Євген ВЕЛИЧКО

Курс «Веб-технології» знайомить студентів з основами, принципами і прикладними аспектами веб-технологій, загальними принципами розробки веб-сайтів, зокрема, використанням задля цього платформи WordPress. Основна увага приділяється знайомству з платформою, її установці, адаптації до роботи і розробці веб-ресурсу. Ключові питання курсу: Переваги та особливості використання CMS WordPress, вибір доменного імені та хостинг провайдера, варіанти інсталяції WordPress, базові налаштування CMS і системних файлів, основи роботи з адміністративною панеллю, Вибір і встановлення теми оформлення WordPress на веб-сайт, забезпечення безпеки й резервного копіювання, статичні сторінки і меню, основні елементи вебсайту та їхнє налаштування, створення дописів, робота з рубриками, мітками та коментарями, підбір ключових слів і створення семантичного ядра веб-сайту, розширення функціональності сайту за допомогою плагінів і віджетів, робота з табличними та текстовими даними, копірайт, захист змісту сайту від копіювання, оптимізація зображень для CMS WordPress, робота з мультимедійними даними, встановлення та налаштування систем веб-аналітики, оптимізація структури веб-сайту, внутрішнє перелінкування, SEO-просування сайту, лінкбیلдинг, нарощування ваги посилань сайту, зв'язок веб-сайту із соціальними мережами. Практичне завдання курсу: розробка дизайну, вибір шаблону і створення веб-сайту з використанням платформи WordPress.

ВИКЛАДАЧІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Керівниця курсу
«Мультимедіа і гіпертекст»****Лідія Володимирівна
СТАРОДУБЦЕВА****Кінорежисерка, продюсерка, радіо- і тележурналістка, медіаекспертка,
історикня культури і мистецтва**

Почесна докторка НДІТІАМ, докторка філософських наук, професорка, завідувачка кафедри медіакомунікацій

Журналістка Радіо Свобода. Авторка сценарію, продюсерка, режисерка, редакторка монтажу фільму «Ампутація» та серії короткометражних фільмів спільного виробництва Радіо Свобода (США) та Media Topos Films (Україна)

Членкиня Національної спілки художників України в секції мистецтвознавства (з 2000), Національної спілки журналістів України (з 2016), Європейської медійної спілки (з 2019), Акредитаційної комісії та Експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій МОН України з культурології та мистецтвознавства, спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій. Наукова керівниця 8-ми захищених кандидатських дисертацій

Членкиня журі серії міжнародних конкурсів на краще есе, конкурсів Малої академії наук України (у секції мистецтвознавства), голова Оргкомітету Всеукраїнського кіноконкурсу імені Дм. ГОЛОВАЧОВА «Один кадр – один фільм» та конкурсу на кращий сайт «Site-InSight»

Авторка 6 книг і більше 220 публікацій, у т. ч. статей у виданнях, що включені до наукометричної бази Web of Science

Головна редакторка серії культурологічних видань, членкиня редакційної колегії фахового видання «Теорія культури і філософія науки» (TCPS), співзасновниця і членкиня редакційної колегії видань «El Topos: Як можлива філософія кіно?», «Який модерн?», «Media Studies: Міждисциплінарні дослідження медіа» та ін.

Організаторка низки комунікативних проєктів, спрямованих на міждисциплінарну інтеграцію («Полілог», «UnVacuum», «El Topos»)

- 2020 – учасниця Міжнародного фестивалю медіаарту NewMediaFest (Берлін, Німеччина / Лос-Анджелес, США)
- 2018 – стажування за програмою Erasmus+ в Університеті Кадіса (UCA, Кадіс, Іспанія)
- 2016 – співорганізаторка і викладачка літньої медіашколи «Нові медіа – Нова освіта» за підтримки Німецької служби академічних обмінів (DAAD)
- з 2015 – співпрацює з Радіо Свобода (RFE/RL, Празька редакція, Чехія), журналістка програми «Понад бар'єрами»
- 2013 – організаторка проекту «Медіаосвіта в Україні» за підтримки Фонду розвитку ЗМІ Посольства США в Україні (MDF)
- з 2009 – завідувачка катедри медіакомунікацій Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
- 2005-2015 – авторка та ведуча телевізійних програм «Чайна церемонія» на каналі Р1, «Діалоги з Лідією СТАРОДУБЦЕВОЮ» на «7 каналі» та «Арт-Допит» на каналі «Simon»
- 2005 – стажування за програмою академічного обміну в університеті Редбауд (Radboud Universiteit, Наймеген, Голландія)
- 2003-2012 – професорка катедри культурології Харківської державної академії культури
- 2000-2003 – авторка серії проектів з Memory Studies за підтримки наукових грантів США

Тема докторської дисертації: «Пам'ять і забуття в історії ідей: мнемонічна герменевтика культури»

Напрями науково-практичної діяльності: цифрове аудіовізуальне мистецтво, медіаарт, медіа і пам'ять, мультимедіа і гіпертекст, культура і мистецтво

**Керівниця курсу
«Кіберкультура»**

**Ольга Аркадіївна
ФІЛІПОВА**

Соціологиня, аналітикиня соціокультурних процесів, дослідниця кіберкультури

Кандидатка соціологічних наук, доцентка кафедр соціології та медіакомунікацій
Каразінського університету

Авторка та координаторка серії міжнародних наукових проектів, учасниця міжнародних конференцій. Українська партнерка за проектом програм координації наукових робіт українських університетів (США) і за проектом Шведського інституту соціальних наук

Керівниця дослідницької групи Каразінського університету в міжнародному проєкті, до якого входять 20 університетів та дослідницьких закладів країн Західної, Центральної та Східної Європи (проєкт фінансується Європейською Комісією у межах Seventh Framework Program) та у міжнародному проєкті «A novel, bottom up approach to promote evidence based HIV – prevention for IDUS primary sponsor/funding source: NIH drug abuse (фінансується Інститутом здоров'я США)

Авторка двох монографій у співавторстві та 58 наукових статей у вітчизняних та зарубіжних виданнях, у т. ч. статей, опублікованих у виданнях, що включені до наукометричної бази Scopus

Лекторка, викладає курси «Основи соціології», «Соціологія глобалізації», «Політики ідентичностей», «Соціальне конструювання минулого», «Соціокультурна аналітика та соціокультурна експертиза», «Соціальна антропологія», «Соціальні процеси», «Соціологія дитинства», «Кіберкультура» та ін.

Членкиня професійних організацій та рад: Соціологічної асоціації України (з 1998), консультативної ради Київського проєкту Інституту Кеннана (2001-2004), консультативної ради Інституту Кеннана (Вашингтон, США) (2005–2009)

- з 2012 – керівниця дослідницької групи Каразінського університету в міжнародному проєкті «Кордони Європейського Союзу – встановлення кордонів, політичний ландшафт і соціальна арена»
- 2010-2011 – бере участь у міжнародних конференціях у Фінляндії та Швейцарії
- з 2009 – викладає курс з кіберкультури на кафедрі медіакомунікацій
- 2004-2005, 2009 – пройшла наукове стажування в Інституті поглиблених досліджень Університету Індіана (Indiana University) за науковим грантом імені Фулбрайта Fulbright Program (США)
- з 2002 – доцентка кафедри соціології соціологічного факультету Каразінського університету
- 2001-2002 – провела науково-дослідницьку роботу «В пошуках соціальної солідарності» за фінансової підтримки Фонду Дж. та К. МакАртурів (MacArthur Foundation)
- 2001 – пройшла наукове стажування за стипендією Дідро (Інститут дослідження людини FMSH, Франція)
- 1999 – пройшла наукове стажування за стипендією IREX (Інститут Кеннана Kennan Institute, Вашингтон, США)
- 1996 – захистила кандидатську дисертацію
- 1996-2004 – викладачка, доцентка кафедри суспільних наук Української фармацевтичної академії
- 1993-1996 – аспірантка кафедри соціології ХНУ імені В. Н. Каразіна
- 1988 – закінчила історичний факультет Харківського державного університету імені О. М. Горького (нині – ХНУ імені В. Н. Каразіна)

Тема кандидатської дисертації: «Етнічна самосвідомість в українсько-російському прикордонні»

Напрями науково-практичної діяльності: соціологія глобалізації, політики ідентичностей, соціальне конструювання минулого, соціокультурна аналітика та соціокультурна експертиза, соціальна антропологія, соціальні процеси, кіберкультура

**Керівник курсу
«Веб-технології»**

**Євген Борисович
ВЕЛИЧКО**

ІТ-фахівець, спеціаліст із веб-технологій, інженер-електронік

Інженер Центру комп'ютерних технологій ХНУ імені В. Н. Каразіна, старший викладач катедри медіакомунікацій

ІТ-фахівець з багаторічним стажем. Має сертифікати Google (2018) у галузі мережових технологій пошукової оптимізації (SEO) та створення веб-сайтів. Практикуючий фрилансер

- з 2018 – співробітник відділу «Глобальні та локальні мережі НЦКТ» Харківського національного університету радіоелектроніки
- з 2002 – працює у галузі веб-технологій, співпрацює з Центром комп'ютерних технологій ХНУ імені В. Н. Каразіна
- 2002 – випускник Харківського національного університету радіоелектроніки за спеціальністю «Лазерна та оптоелектронна техніка»

Напрями науково-практичної діяльності: мережові технології пошукової оптимізації (SEO), створення веб-сайтів, веб-технології

